

MARXISTISCHE-GESCHRIFTEN N° 5.

STELLINGEN OVER HET BOLSJEWISME.

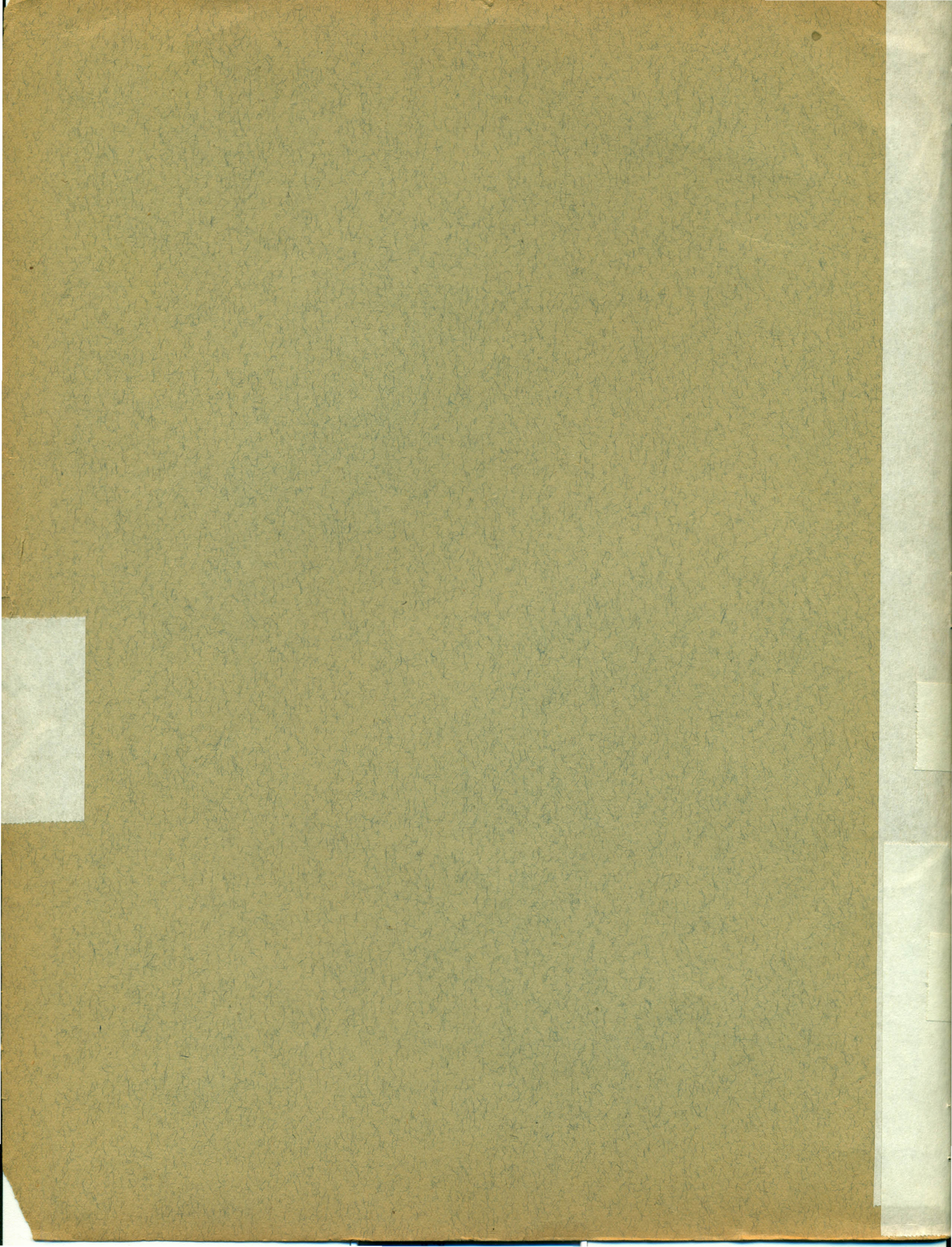
I N H O U D .

- I. : De beteekenis van het Bolsjewisme.
- II. : De voorwaarden van de Russische Revolutie.
- III. : De Klassegroepeeringsen van de Russische Revolutie.
- IV. : Het Wezen van het Bolsjewisme.
- V. : Richtlijnen van de Bolsjewistische Politiek.
- VI. : Het Bolsjewisme en de arbeidersklasse.
- VII. : De Bolsjewistische Revolutie.
- VIII. : Het Internationalisme der Bolsjewiki en het nationale vraagstuk.
- IX. : Het met de Staat vergroeide Bolsjewisme en de Komintern.
- X. : Het Bolsjewisme en de Internationale arbeidersklasse.

()-()-()-()-()-()-()-()

Uitgegeven door de G.I.O.

Prijs : 10 cent.

STELLINGEN OVER HET BOLSJEWISME.

I. De beteekenis van het bolsjewisme.

1. De Sowjet-economie en de Sowjet-staat vormen een afgerond geheel dat aan het bolsjewisme een directe maatschappelijke beteekenis heeft verleend. De bolsjewistische beweging heeft zich met de 3e Internationale langs internationale weg een werktuig verschaft, dat dient om de arbeidersbeweging te besturen en te beïnvloeden. Het bolsjewisme heeft zijn theoretische en tactische grondslag in het "Leninisme" vastgelegd. Is de bolsjewistische theorie nu voor het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revolutie het pas-klaar gemaakte Marxisme, zoals Stalin zegt; is het dus ook de spil van de internationale revolutionaire klassebeweging van het proletariaat?

2. Het bolsjewisme heeft zijn gunstige internationale reputatie in de proletarische klassebeweging gekregen, ten eerste door zijn consequente politiek van de internationale revolutionaire strijd tegen de wereldoorlog 1914-'18, ten tweede door de Russische revolutie van 1917. Zijn wereldhistorische beteekenis is daarin gelegen, dat het onder de steeds consequente leiding van Lenin altijd actueele problemen van de Russische revolutie heeft begrepen, terwijl het zich met de bolsjewistische partij een werktuig heeft verschaft, waarmee het die problemen practisch kon oplossen. De aanpassing van het bolsjewisme aan de vraagstukken die de revolutie stelde, die door een twintigjarige, moeizame en rechtlijnige ontwikkeling ontstond, werd met behulp van het inzicht in de fundamenteele klassevraagstukken van de revolutie bereikt.

3. De vraag, of het met succes vervullen van zijn eigen taak het bolsjewisme in staat stelt en het recht geeft om theoretisch en tactisch en organisatorisch de internationale proletarische revolutie te leiden en zijn vraagstukken op te lossen, is de vraag naar de maatschappelijke grondslagen en voorwaarden van de Russische revolutie eenerzijds - het vraagstuk van de internationale proletarische revolutie in de groot-kapitalistische landen anderzijds.

II. De voorwaarden van de Russische revolutie.

4. Zijn ligging tusschen Europa en Azië was beslissend voor het karakter van de Russische maatschappij. Terwijl reeds in het eind van de middel-eeuwen de meer ontwikkelde productiekrachten en de sterkere internationale positie van West-Europa het begin van een organische handels-kapitalistische ontwikkeling in Rusland vernietigde, schiep de politieke overmacht van de Oost-Aziatische despotische rijken de grondslagen van het absolutistische staatsbestel van het Russische rijk. Rusland lag op deze wijze niet alleen geografisch, maar stond ook economisch en politiek tusschen twee werelddelen in, waar verschillende productiewijzen en politieke stelsels op zijn bodem op een eigenaardige manier met elkaar versmolten.

5. De dubbelzinnige internationale positie van Rusland heeft niet alleen op zijn verre verleden, maar ook op de probleemstelling van zijn revolutie in de eerste twee decennia van de 20e eeuw een beslissende invloed gehad. Het kapitalistische stelsel heeft in het tijdperk van het opkomende imperialisme twee tegengestelde, maar sterk met elkaar verweven centra geschapen: het hoog-kapitalistische centrum van de actieve imperialistische opbloei in het sterk geïndustrialiseerde gebied van West-Europa en Noord-Amerika, en het koloniale centrum van de passieve imperialistische uitplundering in de Oost-Aziatische landbouwgebieden. Daardoor komt de klassebedreiging van het wereld-imperialisme uit deze beide centra voort; het steunpunt van de internationale proletarische revolutie ligt in het West-Europeesche en Noord-Amerikaansche gebied van het hoog-kapitalisme. Het steunpunt van de nationale boerenrevolutie ligt in de Oost-Aziatische landbouwgebieden. In Rusland, dat zich in het kruispunt van de invloedssferen van deze beide wereldimperialistische centra bevond, doorkruisten de strekkingen van deze beide revoluties elkaar.

6. De Russische productiewijze was een combinatie van de achterlijke Aziatische landbouwproductie en de moderne Europeesche industrie-huishouding. De lijfeigenschap was voor de overgrote meerderheid der Russische boeren praktisch blijven voortbestaan. Het aarzelende begin van een kapitalistische landbouwproductie kon daardoor niet tot ontwikkeling komen. Het veroorzaakte slechts een verval van het Russische dorp, dat aan een onbeschrijfelijke ellende ten prooi viel, zonder dat het de boeren van de bodem, die hen niet meer voedde, vrijmaakte. De Russische landbouwhuishouding, die 4/5 van de Russische bevolking en meer dan de helft van de totale Russische productie omvatte, was tot 1917 een door kapitalistische elementen doorkruiste feodale productiewijze. De Russische industrie was het land opgedrongen door het Czarendom, dat vòòr alles bij de vervaardiging van zijn legerbehoefte onafhankelijk van het buitenland wilde zijn. Weliswaar trad dit staatskapitalisme direct als massaproductie in het leven, maar toch kende het geen loonarbeid omdat de grondslagen - een ontwikkelde huisindustrie en het begin van de vorming van een klasse van "vrije arbeiders" - ontbraken. Het was lijfeigenschap-kapitalisme en het heeft tot 1917 in het uitbetalingsstelsel der loonen, in de inkwartiering van de arbeiders in de kazernes, in de sociale wetgeving en in andere verschijnselen belangrijke resten van deze eigenschap bewaard. Het Russische proletariaat vertoonde daardoor niet alleen een gevoelig gebrek aan technische rijpheid, het was in hooge mate analphabeet en voor een zeer groot gedeelte direct of indirect aan het dorp gebonden. In vele takken van industrie waren de arbeiders boeren - seizoenarbeiders die niet blijvend aan de stad waren gebonden. De Russische industrieële economie was tot aan de revolutie van 1917 een door feodale elementen doorkruiste kapitalistische productiewijze. Feodale landbouwproductie en kapitalistische industrieproductie hadden zich dus over en weer op elkaars terrein begeven en waren samen tot een productiesysteem vergroeid, dat noch door feodale economische principes kon worden beheerscht, noch de grondslag voor een zelfstandige ontwikkeling van de kapitalistische elementen vormde.

7. Economisch was de Russische revolutie voor de taak gesteld: Ten eerste het verkapte landbouwfeodalisme en de nog bestaande uitbui-

ting der boeren als lijfeigenen op te heffen, de landbouw te industrialiseeren en onder de voorwaarden van de moderne warenproductie te plaatsen tweede de onbeperkte vorming van een klasse van werkelijk "vrije arbeiders" mogelijk te maken en de industrieële ontwikkeling van alle feodale ketenen te verlossen. De economische vraagstukken van de Russische revolutie waren dus in groote trekken vraagstukken van de burgerlijke revolutie.

8. Op dit fundament verhief zich de staat van het Czaristisch absolutisme. Het bestaan van deze staat beruhte op het evenwicht tusschen de beide bezittende klassen in Rusland, die geen van beiden in staat waren, de anderen te verdringen. Terwijl het Russische kapitalisme de economische ruggegraat van de absolute Czarenstaat vormde, was de grondbezittende feodale adel zijn politieke steun. "Grondwet", kies"recht" noch "autonomie" konden de politieke rechteloosheid van alle klassen van de Czarenstaat wiens heerschermethoden tengevolge van de economische achterlijkheid van het land een mengsel van Europeesch absolutisme en Oost-Aziatisch despotisme vormden, verhullen.

9. Politiek was de Russische revolutie voor de taak gesteld, de absolute staat te vermorzelen, de bevoorrechtiging van de feodale adel als "eerste stand" op te heffen, een regeringsvorm en een staatsmachine te scheppen, die de oplossing van de economische taak van de revolutie politiek verzekerden; de politieke vraagstukken van de Russische revolutie waren dus in volkomen overeenstemming met zijn economische voorwaarden - de vraagstukken van de burgerlijke revolutie.

III. De klassegroepering van de Russische revolutie.

10. De Russische revolutie was - in overeenstemming met de eigenaardige vermenging van kapitalistische en feodale elementen in de maatschappij - voor samengestelde en ingewikkelde opgaven gesteld.

Hij verschilde in wezen even volslagen van de klassieke burgerlijke revolutie, als de maatschappij van het Russische absolutisme in het begin van de 20e eeuw van b.v. het Fransche absolutisme van de 17e eeuw verschilde.

11. Dit verschil - dat uit het ongelijksoortige economische fundament voortspoot - kwam politiek het duidelijkst tot uitdrukking in de verhouding van de verschillende klassen in Rusland onder het Czaristische stelsel voor de revolutie. Gezien volgens het economische klassebelang moesten alle Russische klassen volslagen vijanden van het Czarisme zijn. In de praktische politiek waren ze het echter niet alleen in verschillende maten, ze waren het ook met geheel verschillende doelstellingen en wilsrichtingen.

12. De feodale adel streed feitenlijk alleen voor de uitbreiding van zijn invloed op de absolute staat, die hij als zoodanig beslist wilde behouden, om zijn privileges te beschermen.

13. De bourgeoisie, die numeriek zwak, politiek onzelfstandig en door het protectionisme van de staat vaak direct aan het Czarisme gebonden was, is meermalen van politieke houding veranderd. In de dekabrinenbeweging van 1825 deed hij zijn eerste en eenige aanval op het absolutistische stelsel. Tijdens de terroristenbeweging van de narodniki in de zeventiger en tachtiger jaren ondersteunde hij de revolutionaire beweging passief, teneinde de druk op het Czarendom te vergroeten. Tot aan de Octobergevechten van 1905 wilde hij ook aan de revolutionaire stakingsstrijd de rol opdringen van druk uit oefenen op het absolutistische regiem. Zijn doel was al niet meer het terzijde stellen, maar het hervormen van het Czarisme. Na de Octobergevechten van 1905 ging hij in de parlementaristische periode van 1906 tot het voorjaar van 1917 tot een politiek van directe verstandhouding met het Czarisme over. Tenslotte kwam de Russische bourgeoisie - uit angst voor de gevolgen van de revolutionaire strijd van de proletarische en boerenmassa's - tijdens de Kornilow-putsch, die de macht van de Czaar weer moest herstellen, tot onvoorwaardelijke politieke overgave aan de Czaristische reactie. Hij werd contrarevolutionair, reeds voordat de taak van zijn eigen revolutie was volbracht. Het eerste klassenmerk van de Russische revolutie is dus het feit, dat hij als burgerlijke revolutie niet alleen zonder, maar recht tegen de bourgeoisie in moest worden voltrokken. Daardoor onderging zijn heele politiek karakter een principieele wijziging.

14. De boeren werden - in overeenstemming met hun enorme meerderheid - tot die sociale laag, die, althans passief, de Russische revolutie besliste. De minder talrijke kapitalistische midden- en grootboeren stonden weliswaar een kleinburgerlijke, liberalistische politiek voor, maar het overwegende aantal hongerlijdende en geknechte kleinboeren werd met elementair geweld op de weg naar de geweldadige onteigening van de feodale grond en bodem gedrongen. Niet in staat zijnde een zelfstandige klassepolitiek te voeren, werden de Russische boeren steeds door andere klassegroeperingen op sleeptouw genomen. Tot aan Februari 1917 hadden ze, zij het ook slechts onder het herhaalde uitbarsten van kleine opstanden, het over't geheel onbewegelijke fundament van het Czarisme gevermd. Door hun plumpe onbewegelijkheid en hunaachterlijkheid, mislukte de revolutie van 1905. In 1917 maakten ze een eind aan het Czarisme, dat hen in het leger tot groote sociale eenheden had samengevoegd, door, van hun kant passief, de oorlogsvoering lam te leggen. Doordat ze in het verder verloop van de revolutie, door hun primitieve maar onweerstaanbare opstand in het dorp het grootgrondbezit uitroëiden, schiepen zij de voorwaarden voor de overwinning van de Bolsjewistische revolutie, die zich in de jaren van de burgeroorlog alleen door hun verdere actieve hulp kon handhaven.

15. Het Russische proletariaat bezat ondanks zijn achterlijkheid, dank zij de meedoogeloze school van de verbonden Czaristische en kapitalistische onderdrukking, groote strijdkracht. Het wierp zich met taale volharding in de strijd voor de Russische burgerlijke revolutie en werd zijn scherpste en betrouwbaarste wapen in dien strijd. Doordat al zijn kleine acties door de botsing met het Czarisme tot revolutionaire acties werden, ontwikkelde zich een primitief klassebewustzijn, dat zich ten deele in de acties van de strijd van 1917,